

Oman ohjelmoitavan laskimen käyttö sallittu.

1. Verkkoa kuvaa sisäänmenon $u(t)$ ja ulostulon $y(t)$ välillä yhtälö

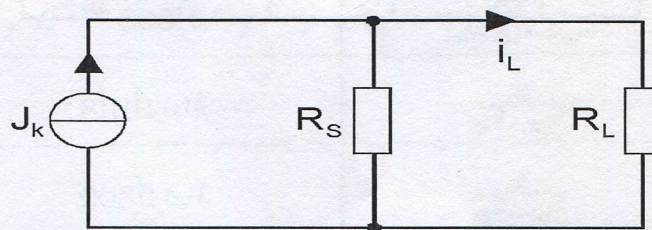
$$y(t) = \frac{1}{u(t)} \left[\frac{d}{dt} u(t) \right]^2$$

Onko verkko a) additiivinen, b) homogeeninen, c) lineaarinen?

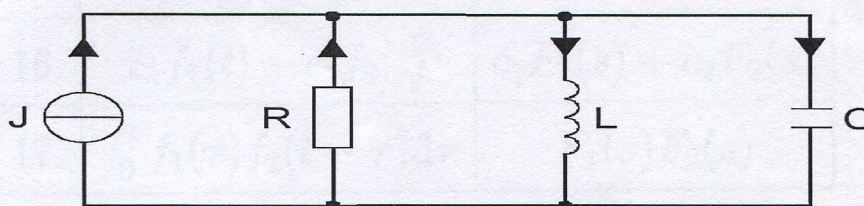
2. Oheisessa piirissä lähdevirta J muuttuu sekunnin välein yhtälön

$$J_k = 1.8J_{k-1} - 0.81J_{k-2} + 0.01$$

mukaisesti. Mitoita kuormavastuksen resistanssi R_L siten, että kuorman yli oleva jännite ajanhetkellä 1 minuutti on pienempi kuin 0.5 V. $R_s = 1 \Omega$ ja lähdevirran J alkuarvot ovat $J_0 = 2$ A ja $J_1 = 2.8$ A.

3. Muodosta tilamuuttujaesitys oheiselle kytkennälle, kun piirin sisäänmenona on lähdevirta J ja ulostulona kondensaattorin yli oleva jännite. Onko piiri ilman ohjausta stabiili, kun $J = 1$ A, $R = 1 \Omega$, $L = 1$ H ja $C = 0.5$ F?

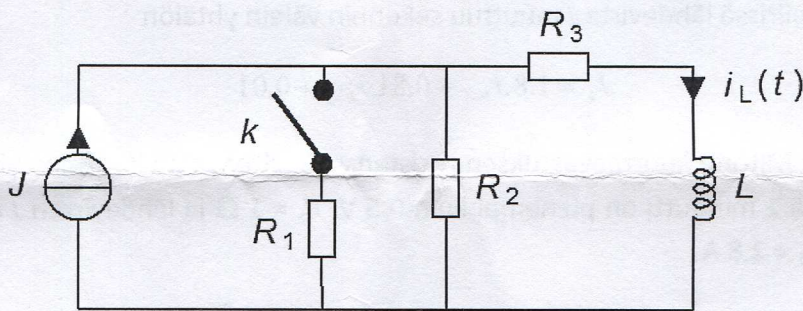
KÄÄNNÄ

4. Diskreettiaikaisen järjestelmän Z-siirtofunktio

$$H(z) = \frac{a}{1-bz}$$

Kun systeemin sisäänmeno on askel, ts. $u_k = 1, k \geq 0$, niin ulostulo $y_0 = 2$ ja $y_k \rightarrow 2$, kun $k \rightarrow \infty$. Määritä vakiot a ja b .

5. Oheisen piirin kytkin k suljetaan ajanhetkellä $t = 0$. Tätä ennen piiri on ollut jatkuvuustilassa, jolloin lähdevirta $J(t) = 3$ A. Kun kytkin sulkeutuu, lähdevirta $J(t)$ muuttuu arvoon $J(t) = e^{-t} \cos t$ A. Määritä käänin kautta kulkeva virta $i_L(t)$, kun $t \geq 0$. $R_1 = R_2 = 2 \Omega$, $R_3 = 4 \Omega$ ja $L = 5$ H. (Vihje: Kun $t \geq 0$ s, (jolloin kytkin on siis kiinni), tee piiristä yksinkertaisempi lähdemuunnoksen ja vastusten yhdistelemisen avulla. Hyödynnä sen jälkeen Laplace-muunnosta.)

	$f(t)$	$F(s)$
1.	1	$\frac{1}{s}$
2.	t	$\frac{1}{s^2}$
3.	e^{-at}	$\frac{1}{s+a}$
4.	te^{-at}	$\frac{1}{(s+a)^2}$
5.	$\sin \omega t$	$\frac{\omega}{s^2+\omega^2}$
6.	$\cos \omega t$	$\frac{s}{s^2+\omega^2}$
7.	$\sin(\omega t + \theta)$	$\frac{s \sin \theta + \omega \cos \theta}{s^2+\omega^2}$
8.	$\cos(\omega t + \theta)$	$\frac{s \cos \theta - \omega \sin \theta}{s^2+\omega^2}$
9.	$e^{-at} \sin(\omega t)$	$\frac{\omega}{(s+a)^2+\omega^2}$
10.	$e^{-at} \cos(\omega t)$	$\frac{s+a}{(s+a)^2+\omega^2}$
11.	$\sinh \omega t$	$\frac{\omega}{s^2-\omega^2}$
12.	$\cosh \omega t$	$\frac{s}{s^2-\omega^2}$
13.	$\frac{df}{dt}$	$sF(s) - f(0^+)$
14.	$\int_0^t f(\tau) d\tau$	$\frac{F(s)}{s}$
15.	$f(t - t_1)$	$e^{-t_1 s} F(s)$
16.	$c_1 f_1(t) + c_2 f_2(t)$	$c_1 F_1(s) + c_2 F_2(s)$
17.	$\int_0^t f_1(\tau) f_2(t - \tau) d\tau$	$F_1(s) F_2(s)$

Taulukko 1: Laplacen muunnospareja.